

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-07806
Otsuse kuupäev 06.11.2025
Komisjoni koosseis Alar Urm

Tarbija
Kaupleja OÜ Vaiest (10134018)

Tarbija nõue Turbo ja selle paigalduse eest tasutud 1500 euro tagastamine.

Resolutsioon:

1. Jätta avaldus rahuldamata.
2. Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

03.10.2024 teostas Kaupleja Tarbija sõidukile BMW X3 uue turbo paigalduse.

04.10.2024 sai Tarbija sõiduki enda valdusesse tagasi.

Sõitmise ajal hakkas kostuma vilin.

26.11.2024 esinduses Inchcape Motors Estonia Tartu kontrolli käigus selgus, et viga on seotud turboga - turbos lõtk sees. Menetluses lisatud Inchcape spetsialisti hinnang videona. Turbot lahti võtmata andis spetsialist hinnangu, et turbo ei ole kvaliteetne.

Tarbija pöördus Kaupleja poole.

Kaupleja võttis sõidukil turbo maha ja viis müüjale (Automaailm), kust Kaupleja oli turbo ostnud.

Turbo saadeti tehase, kus teostati garantiieksperitiis (dokument esitatud). Toode demonteeriti lahti ning ilmnas, et lõtkude ning vilina põhjuseks oli ülekuumenemine mille põhjusena toodi välja ebapiisavat õlitusest ning jahutususest mida võis põhjustada ummistunud õlitustorust. Turbo võll oli sinine. Garantiieksperitiisi otsus oli, et toode ei kuulu hüvitamisele.

Kaupleja hinnangul ei ole viga paigalduses, vaid sõiduki õhuvõtutoru veas. Tarbija ei nõustunud turbo paigaldamisel õhuvõtutoru vahetamisega.

Tarbija Kauplejaga ei nõustu. Milline õhuvõtutoru on hetkel autol peal ja kuidas see on kinnitatud

Tarbija ei tea ja selles ei ole Kauplejal võimalik veenduda ka foto põhjal. Kui kaupleja ei oleks turbo paigaldamisel õlitoru puhastanud ja sellest tulenevalt oleks tekkinud ummistus, oleks turbo eluiga olnud vaid loetud minutid, mitte kaks kuud. Ilma õlituseta kiiluks turbo loetud minutitega kinni ka väikestel pööretel. Seega ei saa olla viga õlitoru ummistuses. On füüsiliselt võimatu sõita turboga, millel puudub õlitus, kaks kuud.

Turbo on kulunud ehk sellel on selged kulumise jäljed koos ülekuumenemise jälgedega. Margiesindus tuvastas olulise lõtku esinemise, mis saab tekkida üksnes kulumisest. Nii intensiivset kulumist saab põhjustada üksnes abrasiivsete osakeste pääs turbovõllile. Abrasiivsed osad koostoimes õliga moodustavad pasta, mis liikumist takistava efektiga loob soodsa aluse ülekuumenemisele.

Tarbija esitas täiendavalt ka Inchcape Motors Estonia ja TKTK lektori ja autotehnika õppekava juhi Eerik-Hannes Matsina kirjalikud hinnangud.

Kaupleja seisukoht:

/väljavõte Kaupleja vastusest/

OÜ Vaiest on käitunud kliendiga vastavalt heale tavale ja teavitanud klienti ohtudest, mis võivad kaasneda katkise õhuvõtutoru kasutamisega. Klient võttis selle riski, ei soovinud õhuvõtutoru parandamist, kuigi Kaupleja seda pakkus. Kui pikalt ja millistel teedel sõitis klient X3-ga turbo otsast äratulnud õhuvõtutoruga me ei tea ja ei saagi teada.

OÜ Vaiest ei ole paigaldatud turbo tootja ja ei saa väita, mis on turbo töötamisel esinenud vilina põhjuseks. Esitatud garantiid kohaselt ei tuvastatud toote vilina esinemise põhjust, küll aga tuvastati kasutusest tekkinud kahjustused. Akti kohaselt ei ole kahjustused põhjustatud paigaldamisest. Põhjuseks on ebanormaalne kulumine ja ebapiisav õlitus. Millest oli ebapiisav õlitus tingitud või mis selle põhjustas, meie ei tea. Kahtlustame puhastamata õhu juurdepääsu turbosse. Turbo pöörlemiskiirus ulatub 80 000 pöördeni minutis (näiteks väntvõll teeb sama ajaga kuni 7000 pööret) ja kui sellise kiiruse juures pöörlev mehhanism ei saa korralikult õli, pole raske selle tööiga ennustada. Seega piisab vaid mõnest kübemest, et esile kutsuda tavapärasest kiirem ja suurem kulumisprotsess ning suurema lõtku puhul muutub õlitus mittetõhusaks (ettenähtud määrdekogusest ei piisa enam suurema pinna määrimiseks, ühtlasi on suurema vahe puhul võimalus määrdel eemalduda määritavalt pinnalt).

Õhuvõtutoru oli sõidukil vähemalt kahel korral otsast ära ehk turbosse sattusid lubamatud võõrkehad. Tolmuosakesed segatuna õliga moodustavad pasta laadse olluse, mis toimib mehaanilisel liikumisel nagu vedel liivapaber. Võõrkehadega õli takistab liikumist ja vähendab värske õli juurdepääsu, mis omakorda põhjustabki liigkiiret kulumist ja ülekuumenemist.

Tootja toote asendamist garantiikorras ei võimaldanud. Tegemist ei olnud vigase tootega.

Nõudega seotud küsimused

OÜ-le Vaiest jääb arusaamatuks kliendi nõue summas 1200 eurot. Arve nr 908S kohaselt on turbo hinnaks 794 eurot, millele lisandus käibemaks ehk seega 968,68 eurot. Õlivahetuse, muude

kasutatud varuosade ja tööde nõuetekohasuse kohta kliendil pretensioone ei olnud. Seega saaks nõude suuruseks olla 968,68 eurot.

Oleme seisukohal, et turbo nõ vilin on esile kutsunud kliendi enese poolsest hooletusest. Kahtlustame, et turbo on kahjustunud (ebanormaalne kulumine ehk lõtk) kliendi soovimatusest vahetada välja katkine (liiga kulunud ehk vigastatud) õhuvõtutoru. Aktis kajastatud kahjustused ei saa olla tekkinud turbo paigaldamisest.

Seni, kuni ei ole tead millise informatsiooni pinnalt on lektori seisukoht antud, ei tohiks arvamust tõendina kasutada. Raske on anda hinnangut, kui ei ole teada, milliste andmete põhjal on aramus antud. Vastus sõltub ikkagi küsimuse püstitusest ja vastuse koostamiseks antud algandmetest.

Palume jätta kliendi nõue rahuldamata.

Komisjoni põhjendus:

Pooled sõlmisid töövõtulepingu sõiduauto turboseadme vahetamiseks.

Kaupleja osundas vajadusele vahetada ka sõiduki turboseadmesse viiv õhutoru, mis oli amortiseerunud ja mille vahelt tuli lisaõhk ja mis pärast remondi teostamist mitu korda lahti tuli.

Vastavalt Transpordiameti veebilehel leitavatele avalikele andmetele on avaldaja sõiduk valmistatud 2014 ja selle läbisõit oli 2024 lõpu seisuga üle 180 tuhande kilomeetri. Seega on tegemist enam, kui 10 aastat vana sõidukiga.

Kaupleja on esitanud tõendi, mille kohaselt põhjustas turboseadme rikke puudulik õlitus. Tarbija on esitanud asjatundja arvamuse, mille kohaselt turboseadme ei ole kvaliteetne, kuid tarbija tõendite alusel ei selgu, milles turboseadme puudus seisnes.

Turboseadme eesmärk on kokku suruda mootoris suunduv õhk ning seeläbi suurendada mootori võimsust. Poolte esitatu kinnitab, et turboseadme turbiinil on väga suur pöörlemiskiirus (80 tuhat pööret minutis). Samuti on esitatud asjatundja on hinnanud turboseadmega tekkinud probleemi, kuid hiljem enda arvamusest loobunud väites, et ei ole seadet näinud ja talle ei esitatud kõiki asjaolusid.

Arvestades turboseadme väga suurt pöörlemiskiirust on oluline, et turbiinilabad ja turbiin oleks tasakaalus. Kui turboseadmesse satub koos õhuga tolmu, liiva või muud kõrvalist, siis tekib turbiini kahjustus. Arvestades seadme väga suurt pöörlemiskiirust peab turbiin olema heas tasakaalus ja turbiini väiksemalgi kahjustamisel on kiirestitekkivad ja olulised negatiivsed tagajärjed.

Kui näiteks sõidukit kasutatakse kruusateel ja turbiini satub filtreerimata õhk, satuvad sinna liivaosad ning turbiin ei ole enam tasakaalus. See avaldab mõju turbiini tasakaalule ning tekib suur koormus turbiini laagritele või puksidele ning turbiinist hakkab kostuma vilistav hääl. See heli viitab vajadusele vahetada laager või turbiin ning turboseadme efektiivsus väheneb või tekib turboseadme rike (see lakkab töötamast). Eelnevaga võib kaasneda turboseadme üleloomulik kuumenemine. Turboseadme ülekuumenemine on tõendatud kaupleja esitatud asjatundja arvamuse

ning selles sisalduvate fotodega. Kuumenemise tulemus on turbiini ja seadme detailide kuumakahjustused. Ülekuumenemise ja tasakaalustamatuse tagajärjel tekib koormus seadme laagritele või puksidele ning need kuluvad kiiresti.

Esitatud tõendite põhjal oli turboseadme rikke põhjus puudulik õlitus. Puudulik õlitus võib olla eelkirjeldatu tagajärg. Arvestades sõiduki vanust ja läbisõitu on puuduliku õlituse põhjuseks kas mootori kulumine, mille tõttu õlirõhk on madal või mootori õlipumba kulumine, mille tõttu samuti õlirõhk ja selle tulemusel mootori seadmete sh turboajami õlitus muutub halvaks või katkeb. Teine puuduliku õlituse võimalik põhjus on õlivahetuse õigeaegselt tegemata jätmine või ebakvaliteetse või mittevastava õli kasutamine.

Arvestades kõiki esitatud asjaolusid ja tõendeid kogumis on turboseadme rikke põhjus puudulik õlitus. Puudulik õlitus ei ole turboseadme puudus ega selle paigaldamise puudus vaid see on sõiduki mootori õlitussüsteemi mittetoimimise tagajärg. On eluliselt usutav, et turboseadme rikke ja puuduliku õlituse algne põhjus oli puhastamata õhuga turboseadmesse abrasiivosakeste ja muu kõrvalise sattumine ehk turboseadme amortiseerunud õhuvõtutoru, mis tuli mitu korda lahti ja põhjustas turboseadmesse koos õhuga liivaosakeste ja muu kõrvalise sattumise.

Kaupleja on tõendanud, et tema poolt paigaldatud seadmel ei olnud puudust, tõendeid ei ole ka puuduliku paigaldustöö kohta. Tarbija ei ole tõendanud, et kaupleja paigaldatud seade oli puudusega. Kohtuvaidluses ja analoogia alusel ka kohtueelsete vaidluste lahendamisel peavad pooled tõendama enda poolt esitatud asjaolusid (TsMS § 230 lg 1).

Kuna nõue jääb rahuldamata ei hinda komisjon esitatud nõude summat.

Avaldaja ei ole tõendanud kaupleja kohustise rikkumist (VÕS § 100). Avaldajal ei ole alust kaupleja vastu kahju hüvitamise nõuet (VÕS § 101 lg 1 p 3) esitada.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Alar Urm

/allkirjastatud digitaalselt/